

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

פב.

(א [דף עט: א] (ב) [ש"ך
לע"ז].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמר רב יוסף וכו' אבל הנחת פלוני עלי דקאסרה על נפשה: (ב) ד"ה פירות וכו' הכא נמי כו' ה"ק: (ג) ד"ה הרי זה יפר ויניא לה ואי אמרת שחביא אתה כו' ומתקן סיפא דקא מתיא איחי מו לא אפשר לאוקמה רישא שמיא אתה והדרא קושין לדוכתיה כ"ל ומינות דאס אימא דקא מייתי הוא ממוקמה שמיא נמחק: (ד) ד"ה אלל לעולם וכו' דאע"ג דקאמר פירות וכו' סתם לאו למיירא דאזני יכול להפר לגמרי אלל אשניו נפש קאמר דאינו מפר משום עניו נפש אלל מפר משום דכחש שבני לבינה נפש: (ה) בא"ד "אלל כיון דהא דקמי וכו' נחמס הוא רישא נמי דקמי וכו' למיתב ליה נחמס ולא איכא בין בנא דרישא לבנא דסיפא אלל דבבא דסיפא הוי פרנסתו מן חנוני דחיד דקמי אס לא וכו' אלל ליומנין הוי דקא יחיכו ולא וכו' וכו' דקאמר מיימא איחי:

פירוש הרא"ש

ר' יוסי קתני לה. כדמפרש דטיליה פירקין ר' יוסי היא ולדיה הוי דברים שבני לבינה כמו קשוח וחיילא ולרבנן קא מיכעז ליה דכסדי דקשוח וחיילא הוי עניו נפש אחי סבירי להו כמשעונו: ב' נדרים בעל מפר לאשפתא. פירוש כל נדרים של עניו נפש מפר הפניה גמורה: אבל ההוא פלוני עלי מפר. דהוי עניו נפש שמת תנצרך ממנו: תנן פירות חביא מדינה זה עניו נפש שמיא נמתיא אחרת. אלמא אפי' הנחת מדינה לא חשיב עניו נפש שמיא נמתיא ממדינה אחרת כ"ש הנחת פלוני יחיד: דקאמרה שחביא. דלל אסרה עליה אלל שבעל מניא לה אלל היא או אחי יטלין להביא אלל פירות העולם אפי' דלאמרה שמיא הוי עניו נפש כיון דאי אפשר לה ליהנות משום פריי שביא בעל חן זה אחר להביא אלל מדינה אלל לכותא קאמר אפי' חן זה אחר להביא אלל שבעל מניא: ומדינה אחרת: דקאמרה ר' יוסף בעל חן רישא דקא מתיא אחרת. אלמא דאזני מפר משום דאפשר בהנחת אחרים וע"כ סיפא דמפר משום דאי אפשר בהנחת אחרים דכיון דלאמנוי טמן לה בהקפלה לא יתנס אלל ליד הנחת

יפר חלקו. שמהא מותרת לו: והוא נטולה מן היהודים. לכשתמגרש שמהא אסורה לעלמא: ואמאי סהא נטולה מן היהודים. כשמגרשה והאמר לעילא דברים שיש בהן עניו נפש מפר בין לעלמו בין לאחרים אלל מדקתני ותהא נטולה מן היהודים דאזני יכול להפר ש"מ משום דדברים שזינו לבינה הויין: לרבנן **סבעי** לך. אי עניו נפש הוא אי דברים שזינו לבינה דמהכא ליכא למשמע מינה מניי אליבייהו: **משום דנטולה אני מן היהודים רבי יוסי קתני לה דאמר רב הונא כוליה כוליה** קתמי דמתניין ר' יוסי מני להו: **ממאי מדקתני ר' יוסי אומר אין אלו וכו' למה לי סו למיניו הרי זה יפר דבי ר' יוסי.** דלל כריך דהא אכתי ליכא מאן דפליג ש"מ דמכאן ואילך הויין כוליה קתמי כרבי יוסי: כל **על פלוני שאינו מפר.** דלל הוי לא נדרי עניו נפש ולל דברים שזינו לבינה: **אלל אמרה הנחת פלוני עלי.** שלל אהנה ממנו יפר דהוי ליה נדרי עניו נפש: **פירות מדינה זו עלי.** היינו דומיא דהנחת פלוני עלי וקתני יציא לה ממדינה אחרת דאין יכול להפר: **אמר רב יוסף.** כי קתני יציא לה ממדינה אחרת דלאמרה פירות מדינה זו שמיא מן השוק עלי אלל מה שמיאין לה אחרים או היא עצמה יכולה ליהנות מהן הלכך לא יפר דלל

הוי עניו כלל דלל אסרה לגמרי פירות המדינה עליה אלל חותן שביא לה הוא אלל הנחת (א) פירות עלי דקאסרה על נפשה לגמרי בין ע"י עצמו בין ע"י אחרים התם הוי עניו הלכך יפר: **פירות חנווני.** היינו דומיא דהנחת פלוני עלי וקתני לא יפר: **הכא נמי כו' (ב) והא מדקתני סיפא אס לא היסה פרנסתו אלל ממנו.** שבעל אינו רגיל ליקח אלל מאותו חנווני ולל מאחר לפי שאינו מאמינו וזה אינו מאמין אלל לבעל ולל לשלומו: **הרי זה יפר.** (ג) ויציא לה. ומדהך רישא דקא אחיא איחי תו לא אפשר לאוקומה שמיא אתה דאס איתא דקא מייתי הוא מיתוקמא כשמיא וחדר קושין לדוכתה: **אלל.** לעולם ודאי כדקאמרת רישא דקא מייתא היא ואפי' הכי לא קשיא ליה לשמואל דמתני' ר' יוסי היא: (ד) **ומאי אינו יכול להפר דקתני.** (ה) ואע"ג דקאמר פירות מדינה זו ופירות חנווני זה סתם לאו למשמע דאזני יכול להפר לגמרי אלל אעניו נפש קאמר אלל מפר משום דברים שזינו לבינה שאפשר לעלמו ולל לאחרים. והא דאמר שמואל משמיא דלוי דהנחת פלוני עלי מפר בין לעלמו בין לאחרים רבנן היא דעניו נפש הוי: **י"א אלל (ו)** הא דקתני סיפא אס לא היסה פרנסתו אלל ממנו עלי כגון דקא מייתא היא כלומר דאורחיה דחנווני למיתב ליה בחנם ומאי איכא בין צבא דרישא לצבא דסיפא אלל צבא דסיפא הוי מן חנווני כדקתני אס לא היסה פרנסתו אלל ממנו וצבא דרישא לא רמיא פרנסתו ועילויה אלל זימנא הוי דקא יחיד ליה מפירותיו וקאמר דאזני יכול להפר ואע"ג דהוי כמאן דאמר הנחת פלוני עלי והוי תיובתא דשמואל דאמר הנחת פלוני עלי מפר. והא דקא מייתא איחי לאו דוקא דהוא הדין דקמייתי בעל אלל איידי דסיפא נקט בשל בעל נקט צרישא צדידה וקאמר כגון דאיתא איחי: **אלל רישא.** דקתני פירות חנווני זה עלי רבי יוסי היא כדקאמר לעיל:

מדסיפא ע"כ צשיא אפשר לה ליהנות מאותו פירות אלל ע"י בעל כגון שאין החנווני רוצה להקיפה ע"י אחר אלל לו וצבה"ג אי אפשר לה ליהנות מן הפירות אלל אס מעצור על נדרה וע"כ לדיך דמוקמת ליה בדאמרה ליה שמיא אתה כבי ה"ג עסקינן דאי לא אמאי יפר רישא נמי דקא מייתא איחי דרישא נמי ע"כ דומיא דסיפא היא צשיא אפשר לה ליהנות אלל נכסחא קמייתא מיחורא טפי: **אלל רישא אין יכול להפר ודקמייתא היא.** כלומר אין ודאי קושטא קאמרת דרישא מיתוקמא צשאסרה עליה פירותיו של אותו חנווני אפי' כשמיא היא ומיהו לא קשיא לשמואל דמתני' כולה ר' יוסי היא ולר' יוסי אין הכי נמי דאזני יכול להפר משום נדרי עניו נפש ושמואל דאמר מפר קתמא ואפילו משום עניו נפש משמע כרבנן ס"ל. והאי

כולהו קתמי דהאי פירקא ר' יוסי קתני להו דכיון דקתני ר' יוסי אומר אין אלו נדרי עניו נפש ואיהו גופיה אומר אלו הן נדרי עניו נפש למה ליה למיתנא תו הרי זה יפר דברי ר' יוסי אלל לאשמועינן דכוליה פרקין ר' יוסי היא. ואכתי לרבנן תבעי לך דלמנא תשמיש עניו נפש הוא ומפר בין לעלמו בין לאחרים: ולענין הלכה כיון דבעיין לא אפשר נקטינן לחומרא ואינו מפר אלל משום דברים שזינו לבינה. ואיכא מ"ד דנהי דלל אפשר הכא אפי"ה אפשר לה ממדינה שמואל דאמר כסמוך אלל הנחת פלוני עלי מפר ואי מהא לא אריא דכי קאמר מפר דברים שיש בהן עניו נפש קאמר ואכתי מניין למימר דתשמיש המטה אין בו עניו: **אמר שמואל משמיא דלוי כל נדרים בעל מפר לאשמו.** והוא דהו נדרי עניו נפש: **חון מהנחתי על פלוני.** דהא לא הוי לא עניו נפש: **אלל הנחת פלוני עלי מפר.** דכיון דאית בה עניו נפש אפי"ה שלל דכה אלל מאחר יפר: **יציא ממדינה אחרת.** אלל פירות אותה מדינה מיתסרי עלה ואינו יכול להפר וכו"ש צאומרת הנחת פלוני עלי שאינו יכול להפר: **דקאמרה שביא אס.** כגון דקאמרה פירות מדינה זו עלי אס תציאס אתה אלל כשיציאס אחר לא אסרתס עליה וכיון דיש לה תקנה צאומת פירות של אותה מדינה ע"י

אחר לא דמי להנחת פלוני עלי דלית לה תקנה ליהנות מאותו פלוני. וכ"כ הוה ליה למייתי יציא לה אחר מפירות אותה מדינה איכא למימר דמש"ה קתני יציא לה ממדינ' אחר' משום שאס לא היסה לה תקנה ע"י בעל אפי"ה דאית לה תקנתא ע"י אחר מפר דהא רישא דאמרה קונס פירות עולם עלי דקתני הרי זה יפר צאמרה שביא אתה מתוקמא דומיא דסיפא ואפי"ה אע"ג דאית לה תקנתא ע"י אחר כיון דלית לה תקנתא ע"י בעל קתני הרי זה יפר משום דה"ל צאומרת הנחת פלוני עלי ומש"ה קתני סיפא יציא לה ממדינה אחרת לומר דטעמא דמצי מפר צרישא ליתיה צבישא דאזני רישא משום דלית לה תקנה ע"י בעל מצי מפר אלל צבישא כיון דאית לה תקנה ע"י בעל לא יפר: **אס שמע ספיפא וכו' ה"נ דאמרה ליה שביא אס.** ומש"ה כיון דאפשר לה לאתהניו מפירות ההוא חנווני גופיה ע"י אחר ואיהו נמי מצי מייתי לה מדוכתא אחרינא אין יכול להפר: **ואי אמרה דאמרה ליה שביא אסה אמאי יפר הא מצי לאספנוי מההוא חנווני ע"י אחר אלל מדסיפא דקא מייתא היא הוי רישא נמי דקא מייתא היא כך היא עיקר הגירסא. וה"פ מדסיפא דקתני הרי זה יפר מתוקמא ע"כ שאסרה עליה פירותיו אפי' היכא דקמייתא היא דאי לא אסרינוו עילויה אלל היכא דקמייתי להו בעל אמאי יפר אלל ודאי בכל ענין אסרה על עצמה רישא נמי דקתני פירות חנווני זה עלי אין יכול להפר צבהווא גוונא נמי מתוקמא ואפי"ה קתני אין יכול להפר דהא ליכא מידי בין רישא לסיפא אלל דצרישא מיירי שלל היסה פרנסתו ממנו בלבד וסיפא קתני אס לא היסה פרנסתו אלל ממנו. ואיכא נכחי דגרסי אלל מדסיפא דלל מייתי בעל הוי רישא דקא מייתא היא והכל הולך לטעם אחד דה"ק מדסיפא ע"כ מיירי דמתסר' אפי"ה דלל מייתי להו להנות פירות בעל רישא נמי מיירי צבהווא גוונא גופיה דאע"ג דמייתי להו היא גופה מתסרו עלה. ואיכא תו נכחי אחרינא דגרסי מדסיפא דקא מייתי בעל הוי רישא דקא מייתי איחי וה"פ**

יב א מיי פ"ב מהל' נדרים הל' א ג [ג] סמוג לאזין רבנן טושי"ע י"ד סימן רלז פטף טו: י"ד ב מיי טס טושי"ע טס פט"י זה ועיין בכ"מ:

חוספות

שמע מינה דברים שבינו לבינה הוי. דאי עניו נפש הוה מיפר אף לאחרים: (ואבת) לרבנן תבעי לך. ומתניתין דנטולה אחי מן היהודים רבי יוסי קתני לה דלדידיה פשיטא דברים שזינו לבינה הוי כדאמר לעיל: כוליה פרקין רבי יוסי. כל סממות השניות צפיקין ממילתא דרבי יוסי קתני להו: למה לי תו לבתני הרי זה יפר דברי רבי יוסי: ש"מ שבבאן מדיס של עניו נפש חון מהנחתי על פלוני דלל הוי עניו נפש אלל הנחת פלוני עלי מפר דהוי עניו נפש: תנן פירות מדינה עלי יביא ב'ו. ואינו יכול להפר ואמאי וכו' לא גרע בהנחת פלוני עלי: דאמרה ליה שחביא אהה. כלומר מתינתן מיירי להו מדינה אלל מאתם שביא בעל דכיון דאיכא תקנה בהנחת אחרים ליכא עניו דאפשר שחריס יקנו ומנו לה אלל שמואל מיירי שמדיה דבמתניתין מצי למיתני תקנה לאחרים שיוכלו לקנות לה חן מאתם דכיון דאספנוי רבנא דאף על ידי בעלה יכולה ליהנות על ידי פירות מדינה אחרת ולא הוי כעודת הנחת בעלה ורישא דאמרה קונס פירות הניול אפי"ה דלאמרה שביא אתה צפיקות מדינה כיון דאיה יכולה ליהנות מבעלה משום מקום הוי עניו נפש: ת"ש בפי"א מיימא פירות חנוני זה אינו יכול להפר. ומאי ליהוי בהנחת פלוני עלי: ה"ג שביא אתה דהוי בהנחת אחרים: אמ הורה פרנסתו ב'ו. ומסיפא דמייתי בעל [דקמיין] אס לא היה פרנסתו אלל ממנו פי' דאפשר בהנחת אחרים הן סיפא דקתני יפר ע"כ [בדאין] אפשר [אלל] על ידי הנחת בעל שאין החנווני מתקן כ"א לבעל גופיה ולא יספרא לאחר ומסיפא דמייתי בעל רישא דמייתי איהי פי' מדסיפא דאי אפשר להביא הפירות אלל בצאיור על ידי בעל רישא נמי פירות מדינה עלי מיירי בהן גוונא בין יביאם בעל בין יביאם אחר וליכא כהו אלל הצאה צאיור וקתני אינו מיפר וקשיא לשמואל דמוקי לה כשביא אתה ועל כרחק לא מיירי הכי דאס קן אמאי מפליג צוה הענין דאס אין פרנסתו אלל ממנו מיירי דליכא הצאה

דהיתר [נפולג] ויתני צפיקות דאי אפשר בן הנחה דהיתר כגון שאמרה כל פירות שיוצאו מאותה מדינה יפר והכי משמעוהו הלשון מדסיפא דמייתי בעל צאיור רישא דמייתי איחי צאיור ונתנם חליף הלשון וה"ה דאסיפא גרידא צלל רישא מצי לאחוזי כיון דצבישא אי אפשר על ידי הבאת אחרים מאי אריא אין פרנסתו אלל ממנו כי נמי מתפרנס מאחרים יפר לשמואל אלל רישא דמייתי איחי צאיור כלומר שגדרה פירות מדינה לגמרי בין יביאם בעל בין יביאם אחר: